

hogyan a Banca Nationala resfringint akarja a viszeszamitolasi hiteleket.

Szo sincs orok. Ellenkezesleg, ma nagyobb merseben allunk a bankok rendelkezeseire, mint eddig. Meg kell je gyeznem, hogy szamos bank van, amely meg a nalunk rendelkezésre allo hitelet nem veszi egészen igénybe.

Mi az igazság?

Eddig szol a Banca Nationala veze tojének nyilatkozata, amely azonban tavolrol sem alkalmas arra, hogy a közveleményt megnyugtatssa. Elsosor ban azért, mert valójanságot tartalmaz. A nyilatkozat azt mondja, hogy

a Banca Nationala csupan internacianalis uivora emelje fel a kamatlábat, holott tudvalevő, hogy a közveuropai piacokon ma a legmagasabb leszamitolasi kamatláb hét és félszázalék. Nem tudjuk megérteni az okát, miért kell a román pénznek két százalékkal drágabbnak lennie. Egyes verzők szerint a Banca Nationala csupan internacianal akarja a külföldi tőke kedvet fokozni, hogy Románia felé tendáljon. Azonban ez a fektevés sem helytálló, mert a külföld tartozkodása nem az alacsony kamatláb miatt van, hanem a bizalom hiánya miatt. Ezt kell elsosorban helyreállítani, nem pedig a kamatlábat emelni.

Nem igaz az sem, hogy a bankok nem fogják emelni a kamatlábat. Alig fizenkét órája van érvényben az új kamatláb és már ludomásunk van róla, hogy egyes bankok máris négy-öt százalékkal emeltek a leszamitolasi kamatlábat. Mert az ilyen áremeléseknek természetesen kísérő jelensége, hogy a viszonteladó minden drágulást duplán számíthat le. A legnagyobb aggodalmakkal eltelve tekintünk a Banca Nationala elhibázott pénzpoltikájának várható következményei elé és tartunk tőle, hogy sok megpróbáltatáson átmenő gazdasági életünk újabb válság felé halad. A kormányzat most már mindenestre kötelessége, hogy erélyes kézzel irányítólag befolyásolja az eseményeket és főként gondja legyen rá, nehogy a már-már hanyatlóban levő bankuzsora ismét feljassa a fejét. Ez végzetes csapást jelenthet a kereskedelemre és iparra.

Most jelent meg Zsidó dalok Eisikovits Miksa szerzeményei Kapható az „UJ KELET” könyvostályában.

Butor vásárlás bizalom dolga Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre (Tg.-Mures) és tekintse meg Székely és Réti Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait. Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann zongora és pianó gyárak képviselete. Helyettes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Érdesszen az Uj Keletben

Teljesen újjászervezték a Zsidó Parlamenti Klub központi irodáját

Mizu Benvenisti dr. lett a klub főtitkára

(Bucuresti-Bukarest, május 13. Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Parlamenti Klub növekvő ügyforgalma szükségessé tette a Klub központi jogvédő irodájának kibővítését és teljes újjászervezését. A Parlamenti Klub eddig tudvalevőleg a cionista Consiliul Superior helyiségeiben volt elhelyezkedve, ami technikailag nagyban megnehezítette az iroda működését. A Klub most a parlament közvetlen közelében, a Boulevardul Maria I. szám alatt, a Calea Vacaresti sarkán tágas helyiséget bérelt és már át is költözött az új helyiségbe. Kaszner Rezső a klub eddigi titkáranak Bukarestből való eltávovása folytán a titkári állás betöltése is aktuálissá vált. A

Klubnak sikerült erre a tisztságra egy rendkívül agilis és tehetséges bukaresti ügyvédet, dr. Mizu Benvenistit megnyerni, aki főtitkári minőségben átvette a központi iroda vezetését és ügyvédi praxisát feladva, teljes idejét a jogvédő iroca ügyeinek fogja szentelni. A Parlamenti Klub képviselő és szenátor tagjai minden délelőtt 11 és 12 óra között tartanak fogadó órát a Klub helyiségében, míg a főtitkár minden délelőtt 10 és 12 óra között áll a jogkereső nagyközönség rendelkezésére. A titkárság délelőtt 9-12-ig és délután 3-tól 4-ig van nyitva. A Klub irodája felkéri az érdeklődőket, hogy megkereséseiket ezután a Klub új címére küldjék.

Ma kezdi meg a hadbíróóság a hója-erdei gyilkos bünperének tárgyalását

Avédő más hadbíróóság kirendelését kérte a katonai semmitöszéktől, amelynek végzése még nem érkezett meg

Cluj-Kolozsvár, május 15. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári hadbíróóság ma délelőtt félkilenc órára tüzte ki Bobota örmester gyilkossági bünperében a tár-

gyalást. Bobofa, mint ismeretes, az idén május elsején a Hója-erdőben három revolverlövessel meggyilkolta Popescu Juliu esendörszázadosát, a kolozsvári

GOODYEAR A futófelület lassu kopása Az „All Weather Tread” futófelület tartósága révén sokkal nagyobb kilométerszámot lehet elérni, amint az egy normális és teljesen kielégítő esetben egyáltalában várható.

csendörszázad parancsnokát, aki botrányos viselkedése miatt leigazolta és elszedte tőle igazolványát azzal hogy felje lenti. Az incidens után Bobota bejött a városba, a kaszányába ment, magához vette töltött revolverét és autótaxin visszaszánt a Hóhába, hogy agyonlője a kapitányt.

A gyilkosság elkövetése után az örmester a felháborodott tömeg meg akarta lincselni és a csendörök csak nagy nehézségek árán tudták kiszabadítani a tömeg kezei közül. A gyilkos örmester el len előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság miatt emel vádat a hadbíró-ügyész. A szenációsnak igérkező bünperben a vádat Arama örmester királyi biztos és védőmet dr. Glurgiu Joan ügyvéd képviseli. Mintán a pernek előreláthatóan sokkal több hallgatója lenne, mint ahányan a terembe beleférnek, a hadbíróóság belépő jegyeket bocsátott ki a tárgyalásra. Glurgiu védő a semmitöszékhez kértést adott be, hogy más bíróságot delegáljanak a tárgyalás levezetésére, mintán Kolozsvárt a közvezető központi ügyosztály ügyet letárgyalják. Az ügyben a Semmitöszék nem döntött még, azonban nemes kizárva, hogy a hadbíróóság tekintethe veszi a védő kértését s a semmitöszék döntéseig elhalasztja a szenációkat igérő bünper letárgyalását. A védelem Bobota örmestert beszámíthatatlannak igyekszik feltüntetni és változtatni, hogy orvosi vizsgálatot is fog kérni a gyilkos örmester elmeállapotának megvizsgálására.

Ma reggelre maradt el a Graf Zeppelin startja a második oceanrepluto uton

Berlin, május 15. Friedrichshafenben ma Eckener dr. a Kurgarten Hotelben fogadta a sajtó képviselőit és közölte velük, hogy a Graf Zeppelin amerikai utjának startja holnap reggel hat órakor lesz. Eckener az amerikai úti részvevőt reggel felhútra a léghajószarnokba kérette. Friedrichshafenbe hajók és kúlvonatok szállítják az esztrakok és svájciak szárait és a belföldiek ezreit, akik mind jelen akarnak lenni a Graf Zeppelin újabb amerikai startjánál.

Berlin, május 15. A lapok közlik, hogy a Friedrichshafeni léghajóművek tegnap este végre megkapták a francia kormánytól a négy hét előtti előterjesztett kértésre az engedélyt a Graf Zeppelinnek francia terület feletti repülésére.

Az átrepülés engedélyezésével kapcsolatban a sajtó felemlíti, hogy a birodalom és Franciaország közötti légi forgalmi egyezmény nem terjed ki olyan légi járművek engedély nélküli szabad forgalmára, amelyek, mint a Graf Zeppelin rádió-leadóállomást és fényképező gépeket visznek magukkal s ezeket utközben használják is. Ezért kellett az amerikai út előtt ismételtlen speciális engedélyért fordulni a francia kormányhoz.

A későn érkezett engedély miatt egyébként a Friedrichshafeni start ma reggel hat órára maradt el, mert a személyzetet és a költőtartó munkásokat kik a léghajó startjánál segédkeznek, már nem volt idő berendelni.

Eckener dr. ma délelőttre összehívta az amerikai ut utasait s közölte velük, hogy az indulás holnap reggel lesz. A léghajó vezetője lehetőségeinek mndotta az utasok előtt, hogy a Graf Zeppelin az északi utvonalat választja és Hollandián és Belgiumon át a La Manche-on keresztül jut el az oceanra.

Urológiat., veser., hólyag- és vesebélbetegségeknél a természetesen „Ferenc József” keserűviz gyorsan csökkent a székelési zavarokat. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és élelmiszerboltokban.

Csütörtök A szer Ed A m társ és (Cluj-Kelet tud) óta tárgy alásáról nek még ottak el, szecsapás zott. Ped zat által javaslat tást jele A módosí vony egy paragrafi dosítja. H öre em vony ugy mint az e módosítot eredeti tó utolsó be aki az é bukkik, az dosított j ször eng látni leh tesou-féle szült el, legalább nia, mig a Costach mit, hogy szörre is A parle módosító következő törvényen A régi bekezdése ságokat t állítottak nem isk ifjuság d helyre k napokat és szóbeli javaslat törvényho iskolaker városokbb fognak d Ez az al galmazot tőséggel s intézkedil mok szer lamelyik ségi bizot több he Talán a sával a tésére ut É Megny „H Str. P (Az 100 m közpo hidegfon all Nagy a tari

A szenátus általánosságban megszavazta az érettségi törvényt módosító javaslatot

Eddig nyolcszor lehetett érettségizni, most már csak ötször lehet

A módosító javaslat szerint két tantárgyból kell írásbeli és hat tárgyból szóbeli érettségit tenni. A jelölt szabadon választhat a latin és matematika között. Szaporítják a vizsgálobizottságok számát

(Cluj-Kolozsvár, május 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus napok óta tárgyalja az érettségi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelynek még csak az általános vitáig jutottak el, de máris rendkívül heves összecsapások voltak az egyes szónokok között. Pedig a közoktatásügyi kormányzat által beterjesztett módosító törvényjavaslat csak néhány igen apró könnyítést jelent a régi törvényvel szemben. A módosító törvényjavaslat a régi törvény egyetlen paragrafusának, a 21-ik paragrafusnak néhány rendelkezését módosítja. Ha e módosítások majd törvényerőre emelkednek, úgy a módosított törvény egy fog viszonyulni az eredetihez, mint az eredeti szöveg utolsó bekezdése a módosított szöveg utolsó passzusához. Az eredeti törvény 21-ik paragrafusának utolsó bekezdése arról intézkedik, hogy aki az érettségi vizsgát kiállja, míg a Costachescu-féle módosítás arra számít, hogy a könnyítések után már ötödszörre is átmehet a középszere tanuló.

Nemcsak az iskolai kerületek székhelyén lesznek érettségi bizottságok

A parlamenti vita pergőtüzébe került a módosító törvényjavaslat egyébként a következő változtatásokat eszközöli a régi törvényen.

A régi törvény 21-ik szakaszának első bekezdése szerint érettségi vizsgabizottságokat az iskolai kerületek székhelyén állítottak fel. Ez azt jelentette, hogy a nem iskolakerületi székhelyen tanuló ifjúság drága pénzért a kerületi székhelyre kellett utazzon és az idegenben napokat kellett eltöltsön, míg az írásbeli és szóbeli vizsgákkal végzett. A módosító javaslat egy mondatot hozzáfüz a régi törvényhez, amely szerint nemcsak az iskolakerületi székhelyeken, hanem „más városokban is, ahol erre szükség van feljárnak állítani érettségi bizottságokat.” Ez az alapjában véve légneműen megfogalmazott pótlék semmi gyakorlati jelentőséggel sem bír, mert egyetlen betű sem intézkedik arról, hogy milyen kritériumok szerint állapítatik meg, hogy valamelyik városban szükség van-e érettségi bizottság felállítására és így a legtöbb helyen marad a régi rendszer. Talán a második bekezdés módosításával akart ennek a kérdésnek eldöntésére utasítást adni a törvényhozó, mert

az eredeti szövegben *egy-egy bizottság körülbelül kétszáz jelöltet vizsgálhatott, míg a módosító javaslat szerint körülbelül száz jelölt kerül majd egy-egy bizottság elé.*

Hogyan változik meg a bizottság összetétele

A 3-ik bekezdés módosításánál a bizottság tagjainak számát hétről nyolcra emelik fel. E nyolc közül hét ugyanúgy, mint a régi hét közül hat, állami gimnáziumi tanárokból kerül ki, a nyolcadik tag pedig elnöki minőségben egyetemi tanár, vagy közoktatásügyi vezérfelügyelő. De míg a régi törvény kifejezetten előírja, hogy a bizottság tagjai más városok gimnáziumainak tanári karából kell rekrutálni, ha egy városban pedig több gimnázium van, úgy helybeli gimnázium tanárai is tagjai lehetnek a bizottságnak, de azzal a feltétellel, hogy tanítványaik nem foglaltatnak az érettségi jelöltek között, addig a módosító javaslat előírja, hogy a bizottságban benne kell legyenek azon állami gimnáziumok tanárai is, amelyek növendékei a bizottság elé kerülnek.

Ez a módosítás kétségtelenül haladást jelent a régi rendszerrel szemben és félig-meddig orvosolja azt a régi panaszt, hogy a jelöltekkel vadidegen tanári kar elé állították, akiknek néhány perc alatt kellett dönteni arról, hogy az általuk sohasem látott ifju mit tanult meg nyolc esztendő alatt. Persze a kisebbségi diáknak semmi haszna nincs ebből a rendelkezésből, mert a módosító javaslat kifejezetten kimondja, hogy csak állami tanárokat lehetnek a bizottság tagjai s így a kisebbségi diák sohasem kerülhet szembe saját tanárával az érettségén.

A következő bekezdés az érettségi tantárgyainak megváltoztatásáról intézkedik. Míg az eredeti törvény szerint az összes érettségi tantárgyból írásbeli és szóbeli vizsgát kellett tenni, addig a módosító javaslat szerint csak két tárgyból kell tenni írásbeli vizsgát, az egyiket román nyelv és irodalomból, a másikat pedig matematikából, vagy latin nyelvből, aszerint, hogy a jelölt melyik tantárgyat választja.

A régi törvény szerint szóbeli vizsgát kellett tenni román nyelv és irodalomból, román történelemből, román földrajzból és alkotmánytárból, francia nyelv és irodalomból, természetrajzból és két más tantárgyból, amely két tantárgyat a közoktatásügyi miniszter minden évben külön-külön rendeletileg állapította meg. A miniszteri rendelet szerint az év végén érkezett meg és úgy hatott az egész országban, mint a mennyőcesapás, mert a szerencsétlen jelöltek az év végén tudták meg, hogy még milyen két tantárgyból kell vizsgáznok.

Ezzel szemben a módosító javaslat pontosan lefűzözte az érettségi tantárgyakat és az eddigi hét érettségi tárgyat hatra szállította le. Vagyis szóbeli érettségit kell tenni a következő tantárgyakból:

1. Román nyelv és irodalom.
2. Matematika, vagy latin nyelv (a jelölt választása szerint).
3. Román történelem és alkotmánytan
4. Román földrajz és a szomszédos államok földrajza.
5. Francia nyelv és irodalom.
6. Természetrajz, vagy fizika-kémia (a jelölt választása szerint).

Egy egészen apró könnyítést juttat a kisebbségi tanulóknak a következő bekezdés módosítása. Az eredeti törvény úgy intézkedett, hogy a kisebbségi nyelvű iskolák növendékei a miniszter által kijelölt két tantárgyból az illető kisebbségi iskola tannyelvén is vizsgázhathatnak. Ebből a célból legfeljebb két taggal ki lehet bővíteni a bizottságot, akiknek hatáskörük csak erre a két tárgyra terjed ki. A módosító javaslat ezzel szemben nem két, hanem három tudományos tantárgyból engedélyt kisebbségi nyelven vizsgálni a tanulókat és az eredeti törvény általános megfogalmazását precizizozza, amikor kifejti, hogy a bizottságokat olyan szaktanárokból kell összeállítani, akik az illető kisebbségi nyelven is értenek és ha ez nem lehetséges, egy, vagy két póttagot kell be hívti, aki a tudományos tárgyakból kisebbségi nyelven vizsgáztatja le a növendékeket.

Figyelembe kell venni a jelölt gimnáziumi osztályzatait

A módosító javaslat ezután egészen új és igen fontos szakaszt iktat be a törvénybe. Ez a szakasz kimondja, amiről a régi törvényben szó sem volt, hogy

a vizsga eredményének megítélésénél a végrehajlási ulgáltásban jelzett mértékben figyelembe kell venni azokat az osztályzatokat, amelyekkel a növendék a gimnázium felsőbb osztályait elvégezte.

Az utolsó bekezdés módosításáról már megemlékeztünk cikkünk elején, míg az eredeti törvény szerint nyolcszor lehetett érettségi vizsgára jelentkezni, a módosító törvényjavaslat szerint, aki ötödször nem mehet át az érettségi vizsgán, az többé nem érettségizhet.

Lapzártakor jelentik Bukarestből, hogy a szenátus mai ülésén általánosságban megszavazta a fent ismertetett módosító javaslatot. Holnap kerül a sor a szakaszanként való vitára. A szenátus ülésének lefolyását lapunk más helyén közöljük.

A bécsi rendőrség leleplezte a magyarországi kommunisták titkos propaganda-irodáját

A letartóztatott gyanúsítottak teljes tagadásban vannak. A bécsi rendőrségnek eddig semmit sem sikerült bizonyítani

Bécs, május 15. A rendőrség leleplezte a magyarországi kommunisták titkos propaganda-irodáját. Megállapítást nyert, hogy az iroda rendszeresen hamisított fényképek kicserélése útján a futárai utazásához szükséges magyar és osztrák utleveleket. A rendőrség eddig négy férfit és egy nőt vett őrizetbe, kiknek neveit a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartják.

Bécs, május 15. A lapok még délben sem kaptak a rendőrségtől hivatalos közlést az Augartenstrasse 63 számú házban történt házkutatásról és a ház egyik lakója egy magánosan élő özvegy albérlőjének és gépirónójának őrizetbe vételéről.

A titkolózó politikai rendőrségről kiszivárgott hírek szerint a letartóztatottak száma ma reggelre nyolcra szaporodott. Őrizetbe vettek alapos gyanúok alapján újabb két férfit és egy nőt s így most összesen hat férfi és két nőt vettek a kommunista szervezkedés vádjá miatt.

A rendőrség hír szerint megállapította, hogy a tegnapi őrizetbe vett és magát Mayernek nevező kommunista, bizalmas embere volt Kun Bélának, sőt arra nézve is merültek fel gyanúok, hogy a volt népbiztos másodszori kiutasítása után is megfordulhatott Ausztriában.

A rendőri nyomozást igen megnehezíti az a körülmény, hogy a letartóztatottak személyazonosságát nem sikerült kétséget kizáróan megállapítani és az őrizetbe

vettek úgy tesznek, mintha nem is ismernék egymást.

A nyomozó hatóságok tegnap átküldötték a budapesti rendőri nyilvántartó hivatal részére Mayer és gépirónója fényképeit és ujjlenyomatait. Valószínűnek tartják, hogy a budapesti politikai rendőrség két főhivatalnokát átutazik Bécsbe és a nyomozó közegeknek segítségére lesz a szervezkedés szövevényeinek kibogozásában.

Mint a delután folyamán jelentik, megállapítást nyert, hogy a nyolc letartóztatottnak semmi összeköttetése nincs az osztrák kommunistákkal és a propaganda iroda tisztán és kizárólag arra létesült, hogy a magyarországi mozgalmat irányítsák és a moszkvai parancsokat továbbítsák.

Bécs, május 15. Az osztrák fővárosban letartóztatott kommunisták a szokott kommunista taktikával lépnek fel a kihallgatást végző rendőrtisztviselők előtt. Nem hajlandók semmit sem beismerni üzemleikből és azt állítják, hogy nem

tudnak semmiféle, az irodából kiindult bolsevik propagandáról.

A rendőrség a letartóztatottak tagadásával szemben már eddig is megállapította, hogy az iroda közvetlen összeköttetést tartott fenn Moszkvával és főként Kun Bélával. A rendőrség vaskazettában több ilyen, az oroszországi összeköttetéseket eláruló levelet talált az irodában és foglalt le.

Egyébként a rendőrségnek az az impressziója, hogy az iroda propagandát kifejtő működésének még csak kezdetén volt. A nagyobb arányú propaganda még csak ezután vette volna kezdetét, de ezt a bécsi rendőrség ébersége megakadályozta. Kétségtelen tényként állapította meg a rendőrség azt is, hogy a kommunista iroda magyarországi propagandára készült és összeköttetéseket is létesített Magyarország felé. Bécsben minden valószínűség szerint azért telepedtek le az iroda szervezői, mert remélték a számos Bécsben élő emigráns támogatását is.

A kommunista akciók kibogozása tovább folyik a rendőrségen.

Értesítés!

Megnyílt a főváros, București központjában a

„Hotel Venetia”

Str. Pictor Grigorescu 12. szám. (Az Athene Palace-al szemben.) 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel „Venetia-szálloda” vezetésége MO SESCUL tulajdonos.

URANIA-MOZGÓ

Közkívánatra még néhány napig

S. O. S.

(VESZÉLYBEN A HAJÓ)

Főszerepben; LIANE HAIID és ALFONS FRIELAND. Metropol Thaliafilm

Távolbalátás

Irta: Arnold Höliriegel

Valamelyik estén kint ültem a Nilus partján egy kert terraszán, járszágban. Szóba került egy arab jósnő és egy bo-szorkány, aki ott lakik valahol a sivatag elején a szent sejk fehérre meszelt sir-boltja mellett. A társaságból egy hölgy Madam: Sophie, határozottan kijelentet-te:

— Biztosíthatom önöket, hogy igenis van távolbalátás, ezt itt a Keleten elég gyakran tapasztalhattam magam is. Mi-előtt ugyanis megházasodtam.

Madame Sophie, ezt tudni kell, kopt származású asszony, neves egyiptomi család sarja, amely a fáraóktól származ-tatja magát. Aki látta Luxor mellett a thebai sivatag királyi sirtoltjait, és kö-zöttük II. Ramses király sirtoltján a falcsipőnyeket, aki látja, ahogy a ki-rályné a képen baldachin alatt koka-játékokat játszik, aki aztán megnézte Ma-dame Sophie-t, esküdni fog, hogy ez a nő annak a királynőnek egyenes leszármaz-zottja. Egyébként kijátszomásu dolog, hogy az egyiptomi keresztények, a kop-tok egyenes leszármazottjai a régi egyp-tomiaknak és semmi közük származásilag az arabokhoz, akik meghódították az or-szágot.

Madame Sophie gazdag mint egy ki-rálynő. A hófelemben, ahol leginkább milliószám szállanak meg, a legzarda-gabb asszony volt, ezt következte le-hetett az ékszerairól. Egész egyszerűen járt, sőt ruhában jött az ebédhez és csak amikor délután lejött a tánchoz, ütözködött fel elegáns ruhába amelyen régi velencei csipkék voltak. Ez acsíp-ke egymagában is egy vagyont reprezen-tált. Ilyenkor felvette briliánsait is, amelyekhez hasonlókat ebben az éksze-rekben gazdag országban nem lehetett ta-lálni. Madame Sophie-nak meg volt még az a különös tulajdonsága is, hogy cse-ke az ékszerkeit minden feltűnés nél-kül hűdta magára venni. Értetjébe, hogy inkább őt magát osodálják nem pedig drágaköveit. Jóságos és sze-rény viselkedése díktálta neki a legdús-krebb toalettek, amelyek egyébként a legelőkelőbb párisi szalonban ké-szítették.

Madame Sophie egy egyiptomi pásza és nagybirtokos felesége volt. Az arabon kívül három nyelven beszélt olyan jól lelesen, hogy a legenyhébb idegen akon-tust sem lehetett kiejtésén észrevenni. Hotelben azéri lakott, mert három gyer-mekét Felsőegyiptomban kellett nevelte-rie. Azonban minden nap telefonon be-szól az urával, akit nagyon szeretett.

— Mielőtt megházasodtam — mondot-ta Madame Sophie minden este. Fonot-székemben ülünk, mindenki közölünk el-garantázott. Nem lehetett látnia más-t csak a férfiak ingének fehérségét. A par-ton a békák milliói brekegtek. Az éjszaka-tikkasztó volt.

— Még kell mondanom önöknek. — szolt Madame Sophie — hogy én egy másik férfi jegyese voltam. Képzelmék, ejmentünk a szokásos helyekre látogató-ba és természetesen legelőször a kopt patriarhához. Ez az ember ma már ha-loft, és akkor már idősebb volt száz éves-nél. Ennek a férfinak igenis megvolt az a tehetsége, hogy távolba látott, amikor egyszerűen lecsukta szemét.

A nő szép hangja a sötétben elhalt. Az ember azt hitte, hogy Madame Sophie is lecsukta szemét. Kérte a megfelelő ki-fejezést.

— A patriarcha — folytatta — lecsuk-ta szemét és olvasta az égen a csillago-kat. Nálunk ezt így hívják.

Az asszony elhallgatott, aztán látni lehetett megvilanni cigarettájának tű-jét.

— Tehát — szolt végül — eljöttem vőlegényemmel a patriarhához. Ez az

örög ur családomban legidősebb barátja, aki egészen gyermekkoromtól ismeri engem. Amikor jegyesemmel beléptem, a pa-triarcha lecsukta szemét és szeliden így szolt:

— Gyermekeim ne legyetek est... Nem látom, hogy ti valaha boldogok les-setek egymással. Mindketten jó gyerme-kek vagytok, mind a ketten, mondom, de nem vagytok egymáshoz yalók. Gondol-kozatok fölötte.

Egyetlen szóval többet nem mondott. A száz éves ember ott állt hosszú finna-pi ruhájában, mintha aludt volna. Talán észre sem vette, hogy végül eltávoztunk. — Szegény örög ember! — mondotta vőlegényem.

— Nekem semmi megjegyzésem nem volt, de amikor házasjöltem, sirva borul-tam anyám nyakába.

Madame Sophie néhány pillanatra me-gint elnémult.

— Nem akarok részleteket mondani ez

ről az esetről, — folytatta. De attól az órától kezdve, hogy a patriarhához el-men-tünk, sokat gondolkoztam az eljegy-zésem fölött. A patriarháknak igaza volt mi valóban nem illettünk egymáshoz. Az eljegyzést felbontottam és később elje-gyeztem magam mostani urammal. Me-gint elmentem, de most már vele, a pa-

triarhához. A patriarcha elének jött, egy pillanatra ránk nézett és így szolt: — Térdeljenek le gyermekeim, hogy megáldjalak beneteket! — Látják — fejezte be beszédét — ilyen távolbalátó ereje volt a patriarháknak. Mindjárt látta, hogy csakis mostani fér-jem fog engem boldoggá tenni.

Dietikus étterem

Oradea, Str. Josif Valea (Nagy Sándor u.) 3.

Uj helyiségei megnyitak

Vegetáriánus konyha. — Kiváló, könnyű ételek. Preciz ki-szolgálás, olcsó árak! Utazóknak 10% engedmény.

Kétmilliárd lejt akar megtakarítani az állam a költségvetés redukciója révén

(Bucuresti-Bukarest, május 15. Az Uj Kelet tud.) A parlament pénzügyi bi-zottsága ma délelőtt a pénzügyminiszte-rumban ülést tartott, amelyen a költ-ségvetésben eszközözendő megtakarítások-ról tárgyalt. A bizottság elhatározta a napidíjas állások megszüntetését,

tisztviselők külön napidíjainak eltörlé-sét. A bizottság azután kimondotta hogy semmiféle munkát és építkezést nem szabad ebben az évben a bizottság külön engedélyezése nélkül vállalni. A tanácskozás további során az egészségügy köz-munkügyi és kultuszminiszteri tárcák

megszüntetésével foglalkoztak, arról azonban nem döntöttek. Valószínű, hogy az államtitkárságokat is meg fogják szüntetni. A költségvetés előadói ezen-tul hetenkint összeülnek, hogy a helyze-tet tanulmányozzák.

Sem a liberálisok, sem az avarescanusok nem mennek Gyulafehérvárra

A liberálisok arra hivatkoznak, hogy nem Maniu válaszolt a Conescu-afférban benyújtott interpellációra. Végleg megállapították a gyula-fehérvári nemzetgyűlés programját

(Bucuresti-Bukarest, május 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt ma Brattanu Vintila elnöklétével ülést tar-tott, amelyen elhatározták, hogy mert Cornescu szenátor felségsejtő beszéde ügyében beterjesztett interpellációjukra Maniu Gyula nem válaszolt, csak Vajda, nem vesznek részt a gyulafehérvári ün-nepségeken.

fogják összeállítani a nemzeti színeket. A diákküldöttek után a brassói „le-gények“, a bukovinai árkasok, a bessz-arábiai, illetve moldvai hadsereg volt tisztjei, a bányászati zenekarok és a lesze-relt katonák menetelnek, ezután követ-kezik a történelmi allegorikus menet és végül a csapattestek.

Délután 1 órakor néplakoma lesz a ka-tonai gyakorlóterén. Délután megnyit-ják az egyesülés muzeumát, azután pe-dig különböző játékok és sportmutatvá-nyok fogják szórakoztatni a közönséget. Este a királyi család és az ünneplő kö-zönség hazautazik.

Ma ugyancsak gyűlést tartottak az avarescanusok is, akik szintén elhatáro-zták, hogy nem mennek Gyulafehérvárra. (Bucuresti-Bukarest, május 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sever Bocu elnö-klété alatt működő rendezőbizottság a kö-vetkezőkben állapította meg a gyulafe-hérvári jubiláris ünnepségek program-ját:

SELECT-MOZGÓ

Nagy sikerrel folytatja

Olga Tschechowa Asszony lángokban

Monopol Filmcentrala.

Virradatkor 21 ágyulövés fogja jelezni a nap ünnepi jellegét. Kilenő órakor ér-kezik az állomásra az udvari vonat, amely Mihály királyt, Mária királynét, Elena hercegnasszonyt, Miklós régens-herceget, Ileana hercegnasszonyt, a ré-genstanács tagjait s a különvonatok, amelyek a minisztereket, képviselőket és a bukaresti publikumot hozzák. Az állo-más előtt megalakul a díszmenet. A me-net indulását 101 ágyulövés fogja jelezni.

Számos előállítás történt Ilea vezető-ügyész mérgezési ügyében,

de a tettesnek nem sikerült nyomára akadni

Oluj-Kolozsvár, május 15. A kolozs-vári törvényszék vezetőügyészének, dr. Ilea Liviusnak mérgezési esetében a nyomozás megint holtpontra jutott. Szer-dán délelőtt nagy vehemenciával megin-dult az új nyomozás és előállították az Egri-féle vendéglő egész személyze-tét és abonenseit a rendőrségre, akiket kihallgattak a mérgezésrel kapcsolatban. A vendéglő egyik abonensét, egy Mol-nár nevű fodrászt ma őrizetbe is vettek

azonban a délután folyamán tisztázta magát és megint szabadlábra helyezték. Az ügyészségen a mérgezési ügyben a nyomozást dr. Tiplea ügyész vette át, aki kihallgatta az összes nagyobb ügyek szereplőit, akiknek ügyében dr. Ilea vég-zett nyomozást az utóbbi időben. A kihallgatások a késő délutáni órá-kig tartottak és azok eredménye még ismeretlen.

Fél 10 órakor Tedoum lesz a koroná-zási templomban. 10 órakor tartják meg az ünnepélyes ülést az egyesülés termé-ben (a volt tiszti kaszinó), ahol 1918-ban meghozták a gyulafehérvári határo-zatokat. Az ünnepi ülés után leleplezik az Astra által elkészített márvány emlé-k-táblát. Fél 12-kor Miklós régensherceg a koronázás előtti tészen fogadjja a csapatok és a küldöttek díszmenetét. Elöl haladnak az 1877-es veteránok. Ezután következnek az egyetemi küldöt-t-ségek és pedig a jasi diákok vörös zász-lóval, a bukarestiek kék zászlóval és a szebeniek sárga zászlóval Ezeket a zászlókat 1894-ben készítette a szebeni román lányok ligája, a pirosat és a kéket elküldték a regátba, a sárgát pedig meg-tartották azzal, hogy valamikor ebből a három zászlóból az egyesülés folytán

Márciusi

Bak	Dreher Haggemacher sörök	Dácia
-----	--------------------------	-------

Szent György

FÓRUM

Veszedelem előtt

Irta: Dr. Knöpfler Bernát

Alábbiakban Dr. Knöpfler a nemzionisták álláspontját fejt ki és természetesen nem fukarkodik a tuzó és a tényleges helyzetnek egyáltalán meg nem felelő kitételekkel.

A zionista Világszervezet és az ország-
részi szervezetek egyaránt a szétforgó-
osolódás állapotába jutottak.

A mozgalom kritikus helyzetét semmi
sem igazolja jobban, mint ami a Jewish
Agency kibővítése körül történt. Az Ak-
tionskomité óriási többséggel eldobta
Herzl Tivadar legnagyobb alkotását,
a zionista kongresszus szuverénitását. A
Jewish Agencyt a gazdagok egy csoport-
jának szolgáltatták ki. Palesztina felépíté-
sének vezetését nemzionisták kezébe
lették le, akiket senki nem nom választott
és akik senkinek nem felelősek.

A zionizmus hivatalos vezetőiből ki-
vesztett minden őrbizalom és bátorság. A
mandatárius hatalommal szemben teljes-
en tehetetlenek, az asszimiláció ellen
minden eddigi harci kedv elveszett.

A Jewish Agency felhígításának torz
ötlete, amely a kétségbeesés egy pillana-
tában született, öt éven át nem hozta
meg a hozzáfűzött remények beteljesedé-
sét, a palesztinai bevándorlás ma nulla,
mindenfelé bémító apátia és nemtörő-
dőség uralkodik.

Ebben a kritikus pillanatban lépnek
fel a zionista-revizionisták Jabotinsky
vezérelte alatt, akik világos és érthető
munkaprogrammot adnak:

1. A zionista kongresszus szuverénitása lehet csak egyetlen biztosítéka a palesztinai országépítés nemzeti jellegének.
2. Palesztinában a kolonizációs rezsim inaugurálása elengedhetetlen előfeltétele a zsidó tömegbevándorlásnak.
3. Az államépítés pénzügyi alapja: nemzeti kölcsön és kolonizáló nagybanc.
4. A telepítés csak a magánkezdemenyes és a magánhitel alapján állhat fenn. A Zionista Szervezet és az Alapok csak feltételeket kell teremtsenek a telepítés részére.
5. A Keren Hajjesszód és Keren Kajem prosperitását csak alapos reformok biztosíthatják.
6. A nemzeti arbitrage elve a zionista államépítés alapelve kell legyen.
7. A zionista ifjúságot át kell használni a nemzeti államépítés érdekének elősegítésére, az önfegyelm szellemében és a védősportok elsajátításának tudata.

A revizionizmus a megteremtője és hordozója a zionista élet eme új elveinek és módszereinek. A revizionisták úgy érzik, hogy történelmi hivatást teljesítenek, amikor a Zionista Szervezetet akarják megmenteni. Minden energiával a felvilágosítás és szervezés munkáját végzik, hogy a küszöbön álló választásokban

a lehető legnagyobb befolyást gyakorolhassák. A legközelebbi kongresszus nem lehet többé akarattételek, pártviszályok és budgetfelosztás színtere. De mindenekelőtt nem engedhetjük meg, hogy a zürichi kongresszus legyen az utolsó szuverén zionistakongresszus, nem engedhetjük, hogy Herzl halálának 25-ik évfordulóján a népkongresszust is eltelessék.

Soha nem fogjuk az ilyen módon kibővített Jewish Agencyt a nemzeti új születés felé törekvő zsidó nép törvényes képviselőjének elismerni.

A XVI. zionista kongresszusra szóló

választások döntik el a zionista szervezet sorsát. Nem arról, vagy arról a pártédekről van szó. Itt most minden zionista érdek kockán forog. *A haza van veszélyben.*

Ezért határozta el a revizionisták harmadik kongresszusa, hogy a mostani választásokban minden erőt mozgósít. Minden revizionistát, minden barátunkat és mindenkit, aki hajlandó a Herzlgondolatért sikra szállani, meg akarunk szervezni. Ebben a harcban a sékel a fegyver. Lehet, hogy az utolsó alkalom ez, amikor a zionista választó még befolyást gyakorolhat a zionista mozgalom

sorsára. Tehát minden zionista fegyverkezzék fel a sékellel. És fegyverezzen fel a sékellel mindenkit, akinek a zsidó államgondolat a szíven fekszik. A következő hetek csak a sékelkampánynak szólhatnak.

Elsősorban szól ez az erdélyi zionistáknak, akik ez évben ama veszély előtt állanak, hogy kevesebb delegátust küldhetnek a kongresszusra, mint az eddigi kongresszusokra. Ezért közvettem Erdély zsidóságához fővezérünk, Vladimir Jabotinsky parancsát: váltásotok meg a sékelt, hogy megmenthessétek a zionista kongresszust!

Véres vallásháború egy amerikai egyetemen

A Baptista Unió egyetemét rendőrkordon őrzi

Newyork, május 15. Az elmúlt szombaton véres háborúság zajlott le az észak-amerikai Desmoines város egyetemén. Ezt az egyetemet a Baptista Unió tartja fenn, amely éles ellentétbe került most az egyetem szabadfőfogású tanári karával.

Az egyetem főle a Baptista Unió kura-
tóriumot rendelt ki, amely szigorú viz-
gálatot indított a tanárok ellen és úgy
határozott, hogy a reform-hajlamu taná-
rokat felfüggeszti állásukból és ugyan-
ilyen büntetésben részesíti a rektort is,
aki a szabad tudományos kutatás híve

és teljes szolidaritást vállalt tanártársai-
val.

Amikor a deákok és az egyetem hall-
gatói értesültek a felfüggesztésről,
tüntető körmenetbe alakultak és a Bap-
tista Unió háza előtt hangosan követel-
ték a tanárok állásukba való visszahelye-
zését. A ház balkonján ekkor megjelent
az egyházkuratorium egyik tagja, aki
kijelentette, hogy a deákságnak nincs
joga ebbe az ügybe beleavatkozni.

A tüntetők erre megrohmozták az
Unió házát és mielőtt a rendőrség a

helyszínére érkezett volna, berohantak az
épületbe, darabokra verték a berenda-
zást, az iratokat elégették és halálra ke-
resték az Unió végrehajtóbizottságának
tagjait.

Ezek halálos ijedtségükben az épület
pincéjébe menekültek és itt elbarrikádt-
rozták magukat. Az egyik ortodox ér-
szelmű professzort, akiről azt hitték, hogy
6 jelentette föl tanártársait, a diákok
véresre verték. Végül odaérkezett a rend-
őrség és kimentette szorongatott helyze-
tükéből a tanárokat. Az egyetemet rend-
őrkordon őrzi.

Az újságróki sántant is konferenciát tart Belgrádban

A kisanantikonferencia programja

Belgrád, május 15. A hét végén érke-
nek meg Beogradba a kisanantállamok
külgyminiszterei. Mironescu román kül-
ügyminiszter 19-én este tíz órakor érke-
zik Beogradba és 20-ikán reggel nyolc
órákor Benes csehszlovák külgyminisz-
ter jön meg. A külgyminisztereket Ku-
manudi Koszta dr. helyettes külgymi-
niszter, Jeffics Boskó udvari miniszter,
Bakoties Lujo segéd-külgyminiszter és a
külgyminiszterium magasabbrangú
tisztviselői fogadják. A csehszlovák és a
román külgyminiszterek a Sarski
Kralj szállodában szállnak meg, ahol ré-
szükre már lefoglalták a szükséges lak-
osztályokat.

Benes külgyminiszter megérkezé-
se után nyomban összeül a kisanant
konferencia a külgyminiszteriumban
és hét órától tízenkét óráig fognak tar-
gyalni. Egy órákor Kumanudi helyettes-
külgyminiszter a Jockey Klubban ad
ebédet, háromtól ötig újból konferencia,
félhájkor Seba beogradi csehszlovák kö-
vet a követségen dinét rendez, félklenc-
kor pedig a Nemzeti Színházban díszelő
adás lesz a csehszlovák és román kül-
ügyminiszterek tisztelőre. Másnap O-
felsége a király fogadja a külgyminisz-
tereket, utána a román követségen lesz
fogadás, majd Zivkovics Petar minisz-
terelnök ad a gárdapalotában ebédet. Dél
után folytatódik a konferencia.

Harmadnap május 22-ikén délelőtt be-
fejezik a konferenciákat és fél egykor
Mihajlovaera rándulnak ki ebédre. Két
órákor Valjevóra, onnan Koviljacsára
mennek, ahol megháznak, másnap Szara-
jevóba és Ilidzsére utaznak és onnan
Dubrovinkba mennek, ahonnan több ki-
rándulást rendeznek.

A kisanant újságírói Csehszlovákia-
ból és Romániából 18-ikán érkeznek Bel-
gradba. Az újságírók kisanantja há-
rom napig fog tanácskozni Beogradban.
Az újságírók tisztelőre ünnepeket
rendeznek a csehszlovák és román követ

ségen és a külgyminiszteriumban dinét
adnak az újságíróknak, akik Saraje-
vóba, Ilidzsére, Dubrovnikba, Kotorba,
Splitbe, Szusáakra rándulnak ki és innen
térnek vissza Prágába és Bukarestbe.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányoz-
hat, mert ez a vezető márka.

!!! Legdivatosabb harisnyák !!!
Beige-kék és osztriga

Kaphatók a

„HERCULES” lerakatnál.
Regele Ferdinand 13. szám.

Meggyilkoltak két gazdag párisi öregasszonyt

Egyiket egy pékinas, a másikat egy fiatal zenész ölte meg

Páris, máj. 15. Néhány nappal ezelőtt fogta el a rendőrség azt a pékinast, aki több fejszeccsapással meggyilkolta és kirabolta Darlan asszonyt. A fiu szállított állandóan kenyeret az öregasszonynak. Kenyerrel teli kosaras biciklijé a ház előtt állt, miközben ő baltával agyonverte az öregasszonyt. A pénzt, amit a lakásban talált, zsebre tette. Nyugodtan jelentkezett a pékműhelyben. Elszármolt a főnökével s aztán a rabolt pénzzel a pályaudvarra ment és Argentanba utazott rokonaihoz. Az ottani csendőrség fogta el Marcel Morice pékinast, akit most visszahoztak Párisba és kihallgatják. A fiu azzal védekezett, hogy főnöke durván bánt vele és ő mindenáron Argentanba akart utazni a rokonaihoz. Nem volt pénze és elhárította, hogy meggyilkolja az öregasszonyt és így szerezze magának utiköltséget.

Jóformán még nem is végeztek a pékinas kihallgatásával, amikor Páris bünygyi rendőrségét ismét mozgósítani kellett egy újabb gyilkosság kinyomozására. Az áldozat most is egy idős asszony a gyanúsított pedig megint egy fiatal ember. Ennek a gyilkosnak a körülmenyei azonban már sokkal bonyolultabbak és rejtélyesebbek. A gyilkossággal gyanúsított fiatalember váltig tagad és igazolni próbálja alibijét.

A gyilkosság színhelye a csendes és néptelen Emile Landrin tér, amely a Père-Lachaise-temető közelében van. Itt lakott első házasságából származó fiával Marie Blanc asszony, egy külföldi öreg nő, aki a ház tulajdonosa volt. Blanc asszony fia, Frédéric Rigaudin könyvszakértő, akit az üzleti életben jól ismernek. Megbízható, alapos szakember, akinek ép ezért rengeteg dolga akad. Szombaton késő éjjel ment haza, mert egy pénztárcát könyveivel vizsgálta át. Bement a lakásba, ahol minden csendes volt. Azt hitte, hogy anyja már alszik. Maga is le akart feküdni, de még eszébe jutott, hogy elindul valamit a dolgozószobájában.

Amikor benyitott a szobába és felgyújtotta a villanyt, megdermedve állott meg. A szőnyegen heverve, mozdulatlanul ott találta az anyját. Az öregasszony nyaka körül kötélet csavartodott. A szoros hurkot levette anyja nyakáról, de már nem segíthetett. Blanc asszony halott volt. Az írószék fiókját feltörve találta tízenhatezer frank hiányzott a fiókból.

A rendőrség megállapította, hogy rablógyilkosság történt. A nyomozás először azt igyekezett felderíteni, hogy kik szoktak Blanc asszonyhoz és a fiához járni. Az volt a vélemény, hogy csak az a követhette el a rablógyilkosságot, aki járatos a lakásban. Így aztán meglepő dolgokat tudott meg a rendőrség. Kiderült, hogy Blanc asszony lakása a legveszedelmesebb anarchistáknak volt a találkozóhelye. Az öregasszony husz évvel ezelőtt elvált férjétől, egy Blanc nevű anarchista vezért kedvéért, akihez aztán feleségül ment. Blanc néhány év múlva pokolgépes merénnyel tervet vezetett a murseillei városba ellen. A merénnyelnek két halálos áldozata is volt. Blancot akkor életfogytig tartó fegyházra ítélték és Blanc asszonyt, mint bünrészt, aki tudott a merénnyel tervéről, de nem jelentette a hatóságoknak, ugyancsak elítélték. Két évig ült akkor Blanc asszony börtönben. Férje

Guyane-ban némsokára meghalt. A börtönből való szabadulása után továbbra is fenntartotta az érdeklődését az asszony egészen a legutóbbi időkig férje volt barátaival. Ezeket az anarchistákat most sorra kihallgatja a rendőrség és talál köztük egyet, akit korábbi bűnökért a gyilkosságtól függetlenül, letartóztatott.

Benes — a francia akadémia tagja

Páris, május 15. A francia akadémia egyhangúlag, azaz 32 szavazattal Benes doktor csehszlovák külügyminisztert külföldi tagjai sorába választotta. Mint ismeretes, az akadémia tagjai mindössze tíz külföldi tagja van és így, minthogy

A házneser vallomása szerint szombat éjjel egy szőke fiatalember jár a lakásban. A rendőrség ezt a fiatalembert, a ki gyakran megfordult a lakásban, most letartóztatta. Collonge-nak hívják. Huszonkétéves, tehetséges zongorista, aki állítólag Blanc asszony kitarottja volt.

A muzsikuss beismerte, hogy szombat éjjel esikugyan csehszlovák Blanc asszony lakásán, de senki sem nyitott ajtót. Azt hitte, hogy senki sincs otthon, elment. Váltig tagadja, hogy ő gyilkolta volna meg az öregasszonyt.

Masaryk elnök már tagja az akadémia-nak, a fiz tag közül kettő csehszlovák. Benesnek számos kiváló ember gratulált megválasztása alkalmával, köztük Barriere és Gauvain.

„Az Isten szerelmére, emberek önök, nincs szívük“ — kiáltotta bírónak az elítélt bécsi gimnázista

A szülőgyilkos Artmann Mándor elájult az ítélet hallatára

Bécs, május 15. A bécsi gimnázista gyilkossági bünpörében — mint jelentik — szombaton késő este hirdette ki a bécsi törvényszék az ítéletet és Artmann Mándor szülőkön elkövetett orgyilkosság miatt legkevesebb hét évi és maximum tízévi szigorított fogságra ítélt. Az új osztrák fiatalok büntetőjogi törvénye minden ítéletnél legkisebb és legnagyobb büntetést ír elő, a kettő között levő idő pedig próbaidő és ha az alatt az elítélt jól viseli magát, akkor a hátralévő büntetéstől menekül. Aától függ, hogy hét év után szabadul-e Artmann Mándor, hogy a fogság ideje alatt megbánást mutat-e.

Mikor az ítéletbírdeésre maga elé állította a fiatal gimnázistát a bíróság elnöke, nem látszott rajta nyoma az igazoltságának, csak éppen nagyon halvány volt, mikor azonban az elnök a büntetés éveit emlegette, támofoyni kezdett és

mindegy önkívületben fölkiáltott: — Lehetetlen! Ez képtelenség!

Egy teremőr karonfogta, mert úgy látta, hogy végigvágódik a földön. A bünygyi altiszt odavezette a vádlottak padjához, amelyre lerokadt, fejét lehorasztotta és látszott hogy ájulás környékezi. Időközben a védő semmisségi panaszokat és felebbezést jelentett be. Már a felebbezést jelentett be. Már éppen felkelt a bíróság, hogy elhagyja a termet, mikor az elítélt felugrott és kezét fordelve, siránkozó hangon kiáltotta: — Az Isten szerelmére, emberek önök, nincs szívük!

Többet nem tudott mondani és ájuláson hanyaflott vissza a padra. A teremőrök gyorsan kiürítették a tárgyalótermet, azután főrendviszéki altisztek kivezeték az elítéltet, aki még elhaló hangon mondotta: — Nem, ezek bestiak!

A glozeli lelet egy parasztgazda durva hamisítványa

Husz becsületsértési pörrel ért véget a lelet körül támadt tudományos vita

Páris, május 14. A glozeli állítólagos történelemelőtti lelet körül folyó vita, amely már hónapok óta foglalkoztatja a francia közvéleményt, a főrendviszékek által kirendelt hivatalos szakértő véleményével egyelőre véget ért.

A szakértő véleménye szerint a glozeji eest vaamennyi darabja Fradin del francia parasztgazda durva hamisítványa. Fradinnak, úgy látszik, az volt a célja, hogy híressé tegye magát és csalóját.

A vita legnagyobb érdekessége az, hogy az állítólagos történelemelőtti lelet fel neves szakembereket is becsaptak, akik helesen a tudományos vitákat folytattak azokkal a tudósokkal, akik nem hittek a lelet valódiságában. A tudomá-

nyos vita végül annyira elfajult, hogy a tudós professzorok a legkülönbözőbb becsületsértésekre ragadtak magukat.

Több, mint 20 ilyen becsületsértési pör van folyamatban. A törvényszéki szakértő arra a következtetésre jut szakvéleményében, hogy a glozeli lelet valamenyi darabja legfeljebb négy-öt éves. Egyes tárgyakat néhány évig elásva tartották a földben, a többivel azonban még ezt sem tették meg. Az agyagvázakat frisszettel vonták be, hogy régebbieknek lássanak.

Fradin parasztgazdánál meg is találták a frisszest edényt, amelynek tartalma ugyanolyan összetételű volt, mint a glozeli lelet darabjainak festéke. A talált csontdarabok néhány évvel ezelőtti lelet állatok osontjai.

Schwartz Menyhért-féle ölt. zsidó leánynevelő intézet és internátus

Óradea (Nagyvárad) Szaniszló-utca 18. szám.
Komoly érdeklődőknek prospektust küld a 926-30. tanévre.

Itt a tavasz! Tisztítsa vérét!

Az Ön vérét is megfertőzte a sok mérgező anyag, amelyet szervezete nem tud kiválasztani. Hetenként egy-két tabletta a jóizű

Koprol

csokoládé hashajtóból fel-frissíti és megtisztítja vérét, visszaadja életkedvét, tetterejét. — Valódi csakis a KOPROL névvel.

Báró Kemény Géza hegedűművész hangversenye

Az idei szezon végén nagyszabású, igazi művészi eseményt jelentő hangversenyt rendez a Református Nőszövetség folyó hó 21-én este 9 órakor a ref. Theológia disztermében. Báró Kemény Géza hegedűművész, a magyar zenét életnek egyik legnagyobb tehetsége fogja megtartani első kolozsvári hangversenyét. A kolozsvári ref. Nőszövetség már régen ígéretet kapott a művésztől, hogy kolozsvári hangversenyt a ref. Nőszövetség rendezésében és ennek jótékony céljaira tartja meg, ezt az ígéretét azonban csak most, e hó 21-én tartandó hangversenyyel tudja beváltani. A hangverseny műsorán a legnagyobb hegedűművészek és komponisták szerzeményeit fogja báró Kemény Géza előadni. A hangversenyt Maksay Albert teológiai tanár előadása vezeti be s a hangverseny keretében Aprily Lajos fog felolvasni verseiből, ami magában véve is nagy művészi eseményt jelent.

A hangverseny részletes programja a következő:

1. Előadást tart Maksay Albert teol. tanár.
2. Tartini: Ördög trilla., báró Kemény Géza hegedűművész
3. a) Bach: Air; b) Sarasate: Introduction és tarantelle;
- c) Debussy: A lenhaju leány. Báró Kemény Géza hegedűművész.
4. Költeményeiből felolvas Aprily Lajos.
5. a) Pugnani-Kreisler: Preludium és Allegro; b) Veracini: Largo; c) Kreisler: Tamburin Chinois. Báró Kemény Géza.

Szűnet

6. a) Rimsky-Korsakov, Kreisler: Himnusz a naphoz; b) Paganini: Boszorkánytánc. Báró Kemény Géza.

A zongorakíséretet Nagy Ferencné Szele Irén zongoraművésznő látja el.

A hangversenyt a Ref. Nőszövetség beléptidij nélkül rendez meg; kéri azonban a műsor megváltását.

Influenzánál

és az összes légzőszervek hurutos bántalmánál, mint köhögés, rekedtség, stb. valamint a gyomorégésnél a legjobb a Mindenütt kapható!

Málnási SICULIA gyógyvíz

Csütörtök, 1929 május 16.
Az Új K...
F. Szerke...
Felelős...
Bukarest...
Str...
az Új K...
Z...
vasárnap...
ről jele...
Zaleszki...
1926...
ahol há...
Valkó...
látogató...
főváros...
látogató...
ben na...
Zaleszki...
Magyar...
zódve...
erősítő...
lengyel...
fenn áll...
három...
alatt te...
tetnek...
M...
Rezik...
jórú...
lozsvári...
sége...
szeli...
koll...
ban el...
fáradta...
az indol...
miután...
1926-ban...
szavazta...
joguk...
guk vol...
szavazni...
lason sz...
ben és...
Szere ha...
A...
vel...
utóbbi...
kinos...
Különös...
azt a...
olasz...
iskolai...
veszik...
váry...
azt a...
szobra...
tén a...
még...
része...
utóbbi...
ban...
mind...
véve...
nem...
a Vatik...
kijelent...
E...
villa. Be...
Einstein...
német...
lott fel...
dulata...
Einstein...
csot, hog...
és saját...
teni. A...
fog fogl...
ével...
Ade...
elveté...
Csiszár...
megtám...
mosoha...
mig ma...
len ass...
klinikár...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági községi napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Keszner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Zaleszki lengyel külügyminiszter vasárnap Bud pestre érkezik. Budapestről jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Zaleszki, lengyel külügyminiszter, e hó 19-én, vasárnap Budapestre érkezik, ahol három napot fog tölteni. Zaleszki Valkó magyar külügyminiszter varsói látogatását akarja visszaadni a magyar fővárosban. A lengyel külügyminiszteri látogatásnak magyar politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek elébe. Zaleszki körül tudják, hogy régi barátja Magyarországnak és meg vannak győződve, hogy látogatása csak meg fogja erősíteni azt a rokonszenvet, mely a lengyel és magyar nép között eddig is fenn állott. A lengyel külügyminiszter három napig tartó pesti tartózkodása alatt tehát meleg magyar vendégszeretettel lesz a tanuja.

Május 22-én hirdetik ki az ítéletet Rezik Károly és a Magyar konzervatív párt perében. Ismeretes, hogy a konzervatív Magyar konzervatív párt vezetője Rezik Károlyt, az intézet művelésügyi igazgatóját egy kereszttörzesszerű közgyűlési határozat alapján 1928-ban elmozdította állásától. Rezik megfutamította a közgyűlés határozatát azzal az indoklással, hogy az nem érvényes, miután a vezetőség mandátuma már 1926-ban lejárt és a közgyűlésen olyanok szavaztak, akiknek nem volt szavazati joguk, míg azokat, kiknek szavazati joguk volt, a vezetőség nem engedte leszavazni. A törvényszék a mai tárgyaláson számos tanút hallgatott ki az ügyben és a határozat kihirdetését május 22-re halasztotta.

A Vatikán elégtelen Mussolini. Rómából jelentik: Mussolini legutóbbi parlamenti beszéde meglehetősen kínos hatást kellett vaticáni körökben. Különösen kifogásolják a beszédnek azt a részét, mely elmondja, hogy az olasz kormány nem helyesli a Vatikán iskolai intézkedéseit. Idegenkedésnek veszik a beszédet Giordano Bruno szobráról vonatkozó kijelentését, valamint azt a kijelentését is, hogy Garibaldi szobra, mely a Vatikán felé mutat, szintén a helyén marad. A kínos hangulat még növeli Mussolini beszédének az a része, amely beszámol arról, hogy az utóbbi három hónapban Olaszországban több katolikus lapot koboztak el, minthogy a háborút követő években együttvéve, Római politikai körökben még nem látják tisztán, hogy Mussolininek a Vatikán érzékenységével nem számoló kijelentései milyen célokat szolgálnak.

Einsteinnak nem kell az ajándék-villa. Berlinből jelentik: Ismeretes, hogy Einsteinnak, a világhírű tudósnak a német főváros tanácsa egy villát ajánlott fel ajándékképpen. Most meglepő fordulata támadt ennek az ügynek, mert Einstein arról értesítette a városi tanácsot, hogy az ajándékot nem fogadja el és saját költségén fogja villáját felépíteni. A város legközelebbi közgyűlésén fog foglalkozni a nagy tudós bejelentésével.

Addig verték mostohaanyjukat, míg elvetéte magzatát. Csizsár Ferenc és Csizsár Károly, az éjszaka folyamán megtámadták terhes állapotban levő mostohaanyjukat, akik addig verték, míg magzatát elvetéte. A szerencsétlen asszonyt életveszélyes állapotban a kórházra szállították.

URODONAL

kitisztítja a vesét

**Szélhűdés,
Reuma,
Köves képző-
désék,
Elhízás,
Vérelmesze-
sedés.**

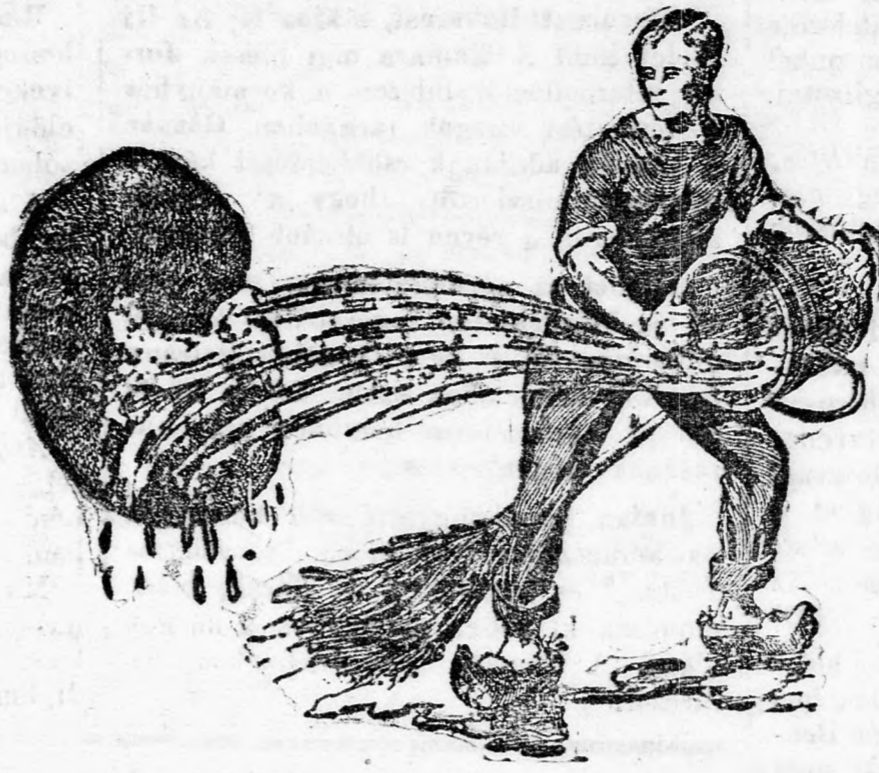
Közölve a párisi Orvos-
egyetemen 1908 november
10-én és a párisi
Tudományegyetemen 1908
december 10-én.

CHATELAIN laboratóri-
umok

**15 nagy díjjal
kitüntetve.**

2 bis, Rue de Valen-
tines, Páris.

Kapható minden gyógy-
tárban és drogériában.
Hogy meggyőződjön a
hatásáról, vizsgáltsa
felül orvosával!

Megtisztítja a májat és az ízületeket, feloldja a húgysavat, elősegíti az emésztést és meggátolja az elhízást.

Alkalmam volt megfigyelni a fertőzéstől származó egyes tifuszos és vakbélgyulladásos betegeknek, akik már az érlelmeszedés és vesébaj súlyos stádiumában voltak, hogy az „URODONAL“-al való kezelés következtében a sebészi komplikációk teljesen elmaradtak és gyors javulás mutatkozott, noha a beteg állapotát már reménytelennek tartottam.

Professeur:
CHARVET,
a lyoni orvosi fakultás
volt tanára.

Romániai képviselő: „Drogueria Standard“ Societate in nume colectiv, Bucuresti.

A jóvátételi konferencián ma kezdik meg a kormányokhoz intézendő jelentés feletti vitát

A belga kormány nem hagyja jóvá az Owen Joung-javasolta annuitásokat

Páris, május 15. A jóvátételi szakértői konferencián a Stamp angol delegátus elnöke alatt működő szövegező albizottság elkészült a kormányhoz intézendő jelentés megszövegezésével. A jelentést ma délelőtt átadták a hitelező államok delegátusainak és a jelentés feletti vitát a konferencia holnap délelőtt

kezdi meg. Franquais belga jóvátételi fődelegátus tegnap Brüsszelben tartózkodott, ahol a miniszterelnöknek jelentést tett Owen Joung javaslatáról, majd tegnap este 6 órakor visszautazott Párisba. Stamp angol fődelegátus tegnap este

rövidebb tartózkodásra Londonba utazott. A brüsszeli reggeli lapok jelentése szerint a belga kormány közölte a fődelegátussal, hogy nem hagyja jóvá az Owen Joung-féle jóvátételi tervezetben feltüntetett alacsony annuitásokat.

Az Egyesült-Államok új kormánya csupa milliomosokból áll

A munkaügyi miniszter egykor malommunkás volt

Newyork, május 15. Északamerika Egyesült Államainak 31-ik elnöke, mister Hoover, két hónapja van hivatalában. Ez idő alatt állandóan változtatta kabinetjét, míg most végre összeállította minisztériumát, amelynek tagjai majdnem végig csupa milliomosok. Az első államtitkár (körülbelül megfelel az európai államok miniszterelnökének) Henry L. Stimson newyorki származású nagyiparos. A kabinet kincstárnoka Andrew

W. Mellon. A hadügyek élén James W. Good áll. Az Unió főügyésze, aki szintén tagja a kabinetnek, William D. Mitchell, a vezérpostamester, aki megfelel a kereskedelmi és postaügyi miniszternek, Walter F. Brown. A flottaügyek élén Charles F. Adams áll, a belügyek élén Ray L. Wilbur, a mezőgazdasági ügyeket Arthur M. Hyde intézi. A Munkaügyi Hivatal vezetője James J. Dávid. Ez a James J. Dávid egykor malom-

munkás volt. A háborus konjunktúra önállóságához juttatta és olyan szerencsével dolgozott, hogy ma a leggazdagabb malomtulajdonosok egyike az Egyesült Államokban. Mr. Mellon a világ egyik legtekintélyesebb tőkepénzese és egyedül Arthur W. Hyde az, aki ma is szerény viszonyok között él. Tisztviselő volt, majd néptanító és egy pedagógiai könyvével szerzett óriási népszerűséget.

Egy osztrák repülő-örngyot hitvesgyilkosság vádjá alatt letartóztattak

A titokzatos végrengyelet

(Bécs, május 15. Az Uj Kelet tud.) Az osztrák fővárosban titokzatos dráma történt, amelynek hőse az osztrák hadsereg egyik örngyoti rangban lévő repülő tisztje.

Az elmúlt vasárnap az Austellungstrasse 32. számú házból lövések zaja hallatszott az utcára. A járőrök beharagoltak ah azba és benyitottak Fritz Seidl örngyoti lakásába, ahonnan a lövések hallatszottak. A lakásban Fritz Seidl állott uniformisban és közölte az emberekkel, hogy felesége öngyilkosságot követett el. Arra kérte az egyik fiatal embert, hogy siessen a rendőrségre és értesítse a mentőállomást, hátha meg lehet még menteni az asszonyt az életnek.

A mentők néhány perc múlva a helyszínen voltak és konstátálták, hogy az asszonyt három golyó érte. Kettő a mellben és egy a jobbkaron. A revolver ott feküdt mellette. Mielőtt a mentők csiba tették volna, megjelent egy rendőrbizottság is. Az eszméletlen asszony ekkor valahogy magához tért és halkán mondotta:

— Uram! a férjem az én gyilkosom.
— A lugosi gör. kath. n. idt bigfw
Ezek voltak utolsó szavai, mert amikor levitték a lépcsőkön, az asszony kicghad. Az asszonynak a rendőrbizottság előtt tett kijelentése alapján az örngyot letartóztatták. Kihallgatás

alkalmával elmondotta, hogy épen a revolverét tisztogatta, amikor a felesége hirtelen abbahagyta a kézimunkáját, odajött hozzá, kiragadta kezéből a revolvert és háromszor magára lőtt.

Seidl örngyotról bajtársai és a házbeliiek tgyöntetűen azt valloították, hogy nyugodt, szimpatikus embtr. Felesége ötvenkét éves és tíz évvel idősebb férjénél. Tizenhat évig élt vele és ez idő alatt állandóan féltekenységi jeleneteket rendezett. Jelenfkttek tanuk arra is, hogy az asszony több ízben kijelntette, hogy nem kíván tovább élni, mert nem bírja ki azt a tudást, hogy férje esetleg megesalja.

A lakáson egy levelet is találtak ezzel a felirással: „Utolsó rendelkezéseim“. Az asszony ebben a levélben általános örökösévé férjét jelölte meg. A rendőrség eddig nem tudta megállapítani, vajon a levél valódi, vagy az örngyot irta-e a hatóságok félrevezetése céljából.

Gyermekhíntőporban ne válogassál, Höfer az igazi!

— Csödöt rendeltek el egy király ellen. Konstantinápolyból jelenik: Hedzsász és Mekka volt királya, a nyolcvanéves Russein Ibn Ali ellen, aki lemondása óta Ciprus-szigetén él és itt kivitelezett kereskedelemmel tartja fenn magát, nemrég a ciprusi törvényszék csödöt rendelt el. A volt király fizetési závarokba jutott s a csödöt egyik hitelezője kérésére rendelték el, akinek huszonkét fontnyi tartozását nem tudta megfizetni.

JÓ EGÉSZSÉG A LEGFŐBB KINCS, Igyék reggelre és uzsonnára egy-egy csésze *Ovomaltine*-t: ez a legbiztosabb módja az egészség megővésének.

— A hadsereg ellen elkövetett sértés miatt elítéltek egy kolozsvári mészárosmestert. A kolozsvári hadbírósa ma délelőtt tárgyalta Aricescu ezredes elnöklése alatt Benkő Elek kolozsvári mészárosmester és feleségének ügyét, a kik ellen a hadsereg megsértése miatt emelt vádat a katonai ügyészség. Az ügy előzményei a következők: 1928 szeptemberében a VI. hadtest infantera rája árlejtsést hirdetett a hadtestnek húsral való ellátására. Az árlejtsésen Benkő is résztvett, azonban ajánlatát nem fogadták el, mert az iparendelvény a felesége nevére szökött. Miután az ajánlattevők nem jelentkeztek elegendő számban, az intendatúra októberre egy újabb árlejtsést hirdetett, amelyen Benkő megint résztvett és ajánlatát a felesége nevére adta be. Ekor azzal utasították vissza, hogy nem képvisel az ajánlattevő elegendő erkölcsi és anyagi garanciát. Benkő, aki büntetlen előéletű és mintegy 20 millió lej értékű vagyona van, sértve érezte magát és Pap Danila hadtestparancsnoknál panaszt tett, azt állítván, hogy az intendatúra igazságtalanul járt el vele szemben. E miatt indult ellene eljárás. A hadbírósa több tanu kihallgatása után, megbizonyítottan vette a vádat és Benkő Elekét 2000 lejes, feleségét pedig 1000 lejes pénzbüntetésre ítélte.

— Tyukvásárlás közben ellopták a pénztárcáját. Szardán reggel a Szóchény-téri piacon Bendrosi Györgyné Fellegvári-uti lakostól tyukvásárlás közben ellopták a pénztárcáját, amelyben összes iratai és nyolcszáz lej volt. A rendőrség keresi a tettest.

Varrógép- és kerékpárkereskedők!

F. hó 9-én tg.-muresi központtal megalakult az Erdélyi és Bánati Varrógép- és Kerékpárkereskedők Egyesülete. Az alakuló gyűlésen megbeszélés tárgyát képezte a tisztességtelen nagykereskedők elleni fellépés, a részletfizetések szabályozása s az ügynök-kérdés.

Kérjük a meg nem jelent urakat, akik legitím módon foglalkoznak varrógép és kerékpár eladással, hogy lépjenek be az egyesületbe.

Belépési nyilatkozatukat s esetleges egyéb közölni valójukat küldjék be az „Erdélyi és Bánati Varrógép- és Kerékpárkereskedők Egyesülete Tg.-Mures, Piafa Reg. Ferdinand 28.” címre s egyben közölik azoknak az uraknak a neveit, akik illegitím módon foglalkoznak fenti árucikkek eladásával, hogy azokat iparendelvény kiváltására felszólíthassuk s ha ez eredményre nem vezetne, a hatóságoknál ellenük a megtorló lépéseket megteheszük.

Kérjük a Kartársakat, hogy tömegesen küldjék el belépési nyilatkozatukat.

Évi tagsági díj, a szaklap előfizetési árával együtt, 500 lej.

Tg.-Mures—Marosvásárhely, 1929 május 14.

Kartársi üdvözléssel:
Huttera János elnök s. k. Tg.-Mures,
Breckner János alelnök s. k. Deva,
Finkler Samu alelnök s. k. Cluj,
Vasilie Lica s. k. Blaj,
Baumgarten Géza titkár s. k. Tg.-Mures.

Az Igazságügyminiszter a Kamara mai ülésén terjesztette be az amnesztia-javaslatot

Maniu és von Seect találkozására a szenátus előtt

(Bucuresti-Bukarest, május 14. Az Uj Kelet tud.) A Kamara mai ülésén Jorga interpellációt intézett a kormányhoz a képzési vizsgák tárgyában. Gáspár a bányák adójának csökkentését kéri a pénzügyminisztertől, hogy a tüzelőanyag ezen a réven is olcsóbb lehessen.

Anghel az agrársérelmeket teszi szóvá és haladéktalan jogorvoslást követel a kormánytól az egész vonalon. Seicanu hasonló értelemben szólal fel és követeli az agrárreform helytelen ajkalmazásának megszüntetését.

Junian igazságügyminiszter benyújtja az amnesztia-javaslatot törvényjavaslattal és arra kéri a Házakat, hogy mondják ki ebben az ügyben a sürgős segítséget. A Kamara ilyen értelemben határozott.

— Csak Julius elsején lép életbe a nyári menetrend. A vasutak nyári menetrend életbe lépését másfél hónappal elhalasztotta és az csak Julius elsején lép életbe. Május 15-én csak a nemzetközi vonatok menetrendje változik, amelyeknek menetrendjét az európai vasutügyi konferencián határozták meg.

— Benzzültek és gyarmati katonák harca. Párisból jelentik: Ideérkezett jelentés szerint Casablanc környékén a benzzültek 300 tagu csapata megfutamodta a gyarmati katonaság táborhelyét. A benzzültek fehér zászlók védelme alatt közelítették meg a franciákat és mikor már az őrhelyek közelébe értek, gyilkos tüzelést indítottak meg. A gyarmati katonaság hosszabb harc után a támadást visszaverte és mikor a futásban kerestek menekvést, repülőgépek segítségével üldözőbe vették őket. A harcok mindkét részen sebesültek és halottjai vannak.

— Két és félevi börtönrre ítélte a budapesti tábla Szász Eleket, a sikkasztó rendőrkapitányt. Budapestről jelentik: Az ítéletábla Simó tanácsa ma délelőtt félkörtör hirdetett ítéletet Szász Elek felfüggesztett rendőrkapitány bűnpelemben. A tábla a magánokirathamisítás vádjára alól Szász Eleket felmentette és egy rendbeli (hivatalsi sikkasztásban) mondotta ki bűnösnek. A büntető tanács az elsőfoku ítéletet megváltoztatta, két és félevi börtönbüntetésre ítélte a volt rendőrkapitányt, kinek büntetésébe két év és két hónapos vizsgálati fogsgot beszámították. Az ügyész és a védő feleltek. Ítélekihirdetés után a büntetőtanács ejrendelte Szász Elek szabadlábrahelyezését, azzal az indoklással, hogy büntetésének nagy részét már kitöltötte.

— Heves földrengés volt Mexicóban. Berjnből jelentik: Newyorki jelentés szerint a mexicói Oaxaca állam területén az éj folyamán heves földrengés volt. A lakosság körében pánik tört ki. Az emberek kimenekültek az utcákra. Az erős földrengések az éj folyamán több ször megisméltődtek. Az első földrengés két percig tartott és a rákövetkező fél nap alatt még 12 erős földrengés volt érezhető. Több városban és községben számos ház összeomlott. A földrengésnek mintegy 50 sebesültje van, a jelentések halálesetről nem számolnak be.

— Amerikában is be akarják hozni az általános védkötelezettséget. Berlinből jelentik: Washingtoni jelentés szerint a képviselőházban javaslatot nyújtottak be, melynek törvényerőre emelkedése esetén az Unió elnöke jogot nyerne az Egyesült-Államok egész férfilakosságát háboru esetére 18 éves kortól 45-ig fogyverbe szólítani.

Raducau munkaügyi miniszter válaszol azokra az interpellációkra, amelyeket a közelmúltban terjesztettek elő elődje: dr. Lupu ténykedésére vonatkozólag.

A szenátus mai ülésén Gyurjds szenátor bejelentette, hogy több tisztviselőnek az államnyelv nem tudása miatti elbocsátásáról beterjesztett kérdését interpellációra változtatja át. Ezekivül kérdést intéz a kormányhoz az ujonnan épült ingatlanok adómentessége ügyében.

Argetoianu nyilatkozattételre szólítja fel a miniszterelnököt von Seect volt német marshallal való találkozás ügyében.

Maniu nyomban válaszolt Argetoianunak és csodálkozását fejezte ki afölött, hogyan tehet fel ilyen kérdést egy volt diplomata. Ezután elmondta, hogy von

Seecttal való találkozását nyilatkozatban tisztázta már. Hivatalos kommunikációhoz hozzátette még, hogy von Seect találkozásuk előtt néhány nappal értesítésre adta, hogy találkozni szeretne vele. Mint-hogy ő semmi akadályát sem látta ennek a találkozásnak, Kolozsváron egy órát jelölt meg, amikor fogadta Seectet és politikától teljesen távolálló dolgokról beszélt vele.

A szenátus ezután rátért az értelességi vitára, amelynek során Costachescu kövoktatásügyi miniszter hangsúlyozni igyekezett, hogy az értelességi törvény nem irányul a kisebbségek ellen, majd a szenátus általánosságban megszavazta az értelességi módosító javaslatot, amelynek szövegét lapunk más helyén találja az olvasó.

— Ujra megisméltődtek a bojrányok a német birodalmi gyűlésben. Berlinből jelentik: A porosz tartománygyűlés ma tovább folytatta a kommuniszták által a porosz kormány elnöke és belügyminisztere ellen beadott bizalmatlansági javaslat feletti vitát s ezúttal megisméltődtek a bojrányok és heves jelenetek. Az elnök infézkedésére több kommunista képviselőt kivezettek az üléssteremből, hogy a tárgyalás rendezet menetélt biztosíthassák. Szavazás az ügyben csak holnap lesz.

— Mária megindult az akció az új osztrák kancellár ellen. Bécsből jelentik: A keresztényszocialista párt jobboldali frakciója — politikai körökből származó információ szerint — akciót készült indítani Streeruwitz kancellár ellen. A lapok közölték ezt a hírt. A keresztényszocialista párt parlamenti klubja ma kommunikált tejt közzé, amely megcáfolja a párt körében támadt egyenellenségről szóló híreket.

— Brémában is feloszlatták a vörös frontarcosok szövetségét. Berlinből jelentik: A birodalmi belügyminiszterium intervenciójára tegnap Brémában is elrendelték a vörös frontarcosok szövetségének feloszlását. A rendőrség házkutatást tartott a szövetség irodájában és annak egész iratait teherautón beszállította a rendőrségre.

— Zivatarok várhatók. Budapestről jelentik A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint továbbra is zivataros esők várhatók némi hősüllyedéssel. A hőmérséklet Budapesten ma délelben 23 fok Celsiusus.

Pályázat
A lugoji izr. hitközség pályázatot hirdet az üresedésben levő jegyzői állásra.

Pályázhatnak oly zsidó hitű román állampolgárok, kik a hitközségi ügykezelésben jártasok és keflő képességgel bírnak, hogy a hitközség könyveit szakszerűen vezessék. A magyar, német és román nyelv ismerete megkívántatik. Javadmazás: havi 7000 lej és a szokásos stóladíjak. A választás egy próbaévre történik. Megfelelő bizonyítványokkal felszerelt, sajátkezűleg írt pályázatokat f. 6. május 31-ig alulírott elnök címére küldendők.

Lugoj, 1929, május 9.
Dr. Berdach Imre
hitközségi elnök

Hirdessen az Uj Keletben

A női

Selyem-haromnyak

mindigben utótehetetlenek!

GBL „Edeltoss”	Lej 400
GBL „Elite”	„ 350
GBL „Diamant”	„ 310
GBL „Dollars”	„ 170

Mindegyik minőségű és elegáns, elcsendő — az jeggyel ellátott — használatát és meg fog győződni arról, hogy a jó mindig a legvalóbb.

Utótehetetlenek minden utótehetetlenek!

... minden várákozást kielégít a Lantos Magazin vasárnap megjelent 2-ik száma. Kérjen prospektust az Uj Kelet könyvostályától. Kvár. Minden éves előfizető díjtalan fényképezőgépet kap.

Elsőrendű munkaerőket közvetít a Magánalkalmazottak Szövetségének ingyenes állásközvetítő irodája, hol kereskedelmi alkalmazottak bármilyen szakmából, tisztviselők különböző képességekkel vannak előjegyzésben. Cégek, vállalatok és intézetek bizalommal forduljanak ide. — Magánalkalmazottak Szövetsége, Cluj, Str. Cogălniceanu 7.

— Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító iroda. Str. Memorandului 9.

Szeszgyárosok, szeszfüzők
nem nélkülözhetik

A szeszgyártás kézikönyvét

A legrészletesebb, legerthetőbb módon megírt szakmunkát. — Szerkesztették: Dr. Merics Tóth Jenő és Osztrovsky Antal műegyetemi magántanárok. — Ara fizve 1100, kötve 1300 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Utazók! BERKOVICSNE

vendéglője megnagyobbítva

Oradea, str. Nicolai Iorga 19.

Zöldfa-é. Mérsékelt árak. Kétféle házkonyha

Leg...
Kon...
(Bucur...
Kelet tu...
elhatároz...
ügyi biz...
pen tanu...
pénzügyi...
alakított...
napirend...
ségi ké...
fogja ten...
a prakti...
Amint...
legfelsőb...
belül az...
Német...
ból jelen...
mult szö...
Németors...
értékben...
többel pá...
fedezet n...
ba, ahol...
földalatti...
A nag...
mara a...
kéri. A n...
kamara...
elnökle...
foglat a...
mellett...
hogy ebb...
folytatott...
iparügyi...
pénzügny...
hogy a...
állítás...
már csak...
ahol a v...

M...
Dr...
Az el...
Ara...
A ma...
1. Bibó...
egés...
2. Föld...
vász...
3. Móri...
kötés...
4. Szon...
lákba...
5. Zila...
Csim...
6. Babi...
disze...
7. E. E...
kötés...
8. Dos...
Impo...
9. Hite...
kötés...
10. Blag...
tória...
11. Mer...
kötés...
12. O. E...
Eleg...
13. Zila...
kötés...

NYARALÁS

Irta: JICCHOK LÉB PEREC

Az orvosom ráparanosolt, hogy a nyári hónapokra vonjuk ki a vidékre.

Nem veszem a szívemre, hogy faluba vonuljak, ezért egy kicsiny várost választottam, amely erdő szelén húzódik el és folyó kigyózik mellette.

Egy Avromele Kaufmann nevű embernél szállottam meg.

Itt ennél az embernél minden zsidó módra megy, szigorúan köser minden és mégis poétikus. Kisétajók az erdőbe és gombát szedek. A hajászlól kölesön kérem a csolnákot, ezvek, majd leülök a partra és halászatok...

Minden este hallom a pacsirta szavát, Egyszóval paradicsomi életet élek.

Egyszer — odaérkezésem második, vagy harmadik napján volt — amikor hazajöttem reggeli sétából, háziuram már messziről felém jön.

— Jó hírt hozok önnek. Házunkban ma eljegyzés esz.

A leányomat fogják eljegyezni.

— Gratulálok — mondtam — nem fogom önöket zavarni. Csak bemegyek a szobámba, átöltözködöm, valamint eszem, azután kimegyek a városba.

— Nem! nem!

És látom, hogy Avromele Kaufmann szinte megsértődött. Azt akarja, hogy feltétlenül vegyek részt az ünnepi lakomán. Lesz hus, lesz hal...

Azonban az én szobám le van foglalva.

A menyasszony és anyja foglalták el a szobámat. Azt mondja Avromele, keresett engem, hogy ezért bocsánatot kérjen tőlem, de nem tudtam sehoh.

— Nem fog sokáig tartani, — ezzel vigasztalt. Már öltözködni.

— Nem tesz semmit — megnyugtatott — mert közben kipihenem magam a ház előtti padkán.

— Nagyon szépen köszönöm — mondja és megint visszafut a házba.

Leülök a kicsiny padkára. Ez a pad agyagból van, kissé be van füvel növe és végigfut a ház körül...

Véletlenül leülök a nagy középső szoba ablaka alá. Az ablak feletti vad lármá és szikkozódás.

Észreveszem, miről van szó.

A két sádehen egymásnak ment és az új rokokók békét akarnak közöttük csinálni. Békés egyezséget ajánlanak, a sádehenek azonban hallani sem akarnak róla.

Mindég az mondja, hogy ő a tulajdonképeni sádehen, ő indította be a dolgot és neki kell köszönni, hogy a parti létrejött.

Elmegyek az ablak alól és letitkölök a szobám ablaka alá.

— Min! arany, kislányom, akárcsak a tiszta vert arany mondja egy megindult és lelkes hang.

Chane hangja, reb Avromele feleségé.

Hallom selyem suhogását.

— Szép vagy, mint az arany... a ruhád is egészen aranyos.

Megint suhog a selyem.

— Kislányom eddig nem is láttam még rajtad, hogy ilyen szép vagy. Nagy isten, nehogy rossz szem verjen.

Aztán valamivel csendesebben, majd nem nyugodtan folytatja:

— Idehallgass leányom! Nem is érdemli meg az apósd, hogy ilyen szép menyegyen legyen. Meg sem érdemli. Egész biztos, hogy az ősei fent az égben profézálják. Az anyósd meg egyáltalán nem érdemli.

— Anyám — kérleli a leánya — hagyj el, minden szót kihallani.

Hangja egészen más, mint egykor. Lágy és kellemes.

— Én nem törődöm veled. Csak annyit mondok neked, hogy apósdnak szépen kell majd fizetnie. Az uradnak legyen

rendes kelengyéje, azt megmondom. Különben a chüpe alól is elviszlek.

A két após kilép a házból.

Látom reb Avromelét hegyes kis szakállal és éles szemével. Mellette egy idősebb, jól meglizott ember, szőke szakállal, vöröses szemöldökkel.

— Csak kiabáljanak ezek az önfejt emberek — mondja reb Avromele. Tépjék le egymás fejét. Állapodjunk meg inkább a lakodalom napjában.

— Miatlant!

— A lakodalom — kezdi reb Avromele.

— Szerencsés esilagzat alatt történe — folytatja a másik.

— Es szerencsés órában.

— Hallgasson ide, reb Avromele, szeretnék magától — hogy is mondjam már... szeretnék magától kérdezeni valamit.

Még mondana egy-két szót, még nem fejezte be a mondókat.

Anyósa, jó ölvones, feléje indul. Fényes arca van, lobogó pánthkaja, hosszú pendlész fölhanggós és egy kiabáló ruhája, hus ráncokkal, amely minden lépésnél jobbra, balra lobog.

— Reb mechtitta — szól Avromeléhez — miért csakták be külön szobákban a végényt és a menyasszonyt. Elvégre már nem élünk a régi jó időkben. Egy klesit már sétálhatnak együtt a ház előtt is.

— Mit tudom én, — mosolygott reb Avromele. Az én időmben ez nem volt szokás. Én az én Rochelémnek egy egész hónapig nem tudtam a szeméi közé nézni a szegyen miatt. Pedig akkor már meg volt a lakodalom... Hogy vélekedik mechtitta?

A mechtitta valamit morog, amit jobban igennek, lehet nemnek venni. Reb Avromele folytatja:

— Miatlant... ha napamasszony beleegyezik, nekem semmi kifogásom nincs ellene.

— A bünt magamra vállalom.

Az asszony eltűnik és nemsokára megjeloni a jegyospár. Jön a menyasszony a levegőbe néz, aztán leszagezi tekintetét a földre és minden kicsi kőben megbölik.

Jól megnézem a menyasszonyt, még olyan fiatal és friss... igazán nagyon fiatal és nagyon friss... egy fel nem feslet bimbó a nő még szunnyadozik benne... De az első osók hatása alatt — természetesen nem az anyai osók hatása alatt — a róssa fel fog fakadni. A fiatal, alig fejlett kebel, emelkedni és sülyedni fog, a fiatal vér pedig forni... De ő, Éva igaz leánya, nyugodtan nézi, hogyan virágzik ki valami új bensejében... Csak kíváncsi, de nincs megrémülve.

Annál jobban meg van rémulva a vőlegény. A fiuk sokkal lassabban fejlődnek. A vőlegény még gyermekibb, mint a menyasszony.

Homlokán a sápadt bőr alatt vékony erek húzódnak... A nézése ijedt.

Nem tud számot adni magának arról, hogy mi játszódik le benne. Nem tudja, mi az, ami fiatal szíveben ujjong és reszket.

Mind a kettőt meg kell szeretnem: olyan ujak, olyan frissek, olyan komolyak és mégis olyan gyermekek.

Arról volt szó, hogy a ház előtt sétálnak, ők azonban azonnal az erdő felé kanyarodnak.

— Csirkefogó... semmirekellőt... Disznó!... Ilyen zsidót még nem hordott hátán a föld... — így szikkozódnak a házasságközvetítők,

(Vége következik).

Most jelent meg Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL
Az „Autó Kézikönyv“ két részre oszlik:
Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket felőhajtják újítani. Ezek az előismeretek az autómobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti.

A második rész az autómobil szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kivitelű ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökiig mindenki élvezettel és tanulással olvashatja.

520 ábra 610 oldal Ár füzve 510

Olcsósági könyvhullám

Az alábbi híres művek egy-egy kiadás megmaradt példányából valók s ezért rövid ideig (az új kiadás megjelenéséig) több mint 60%-os árengedménnyel szerezhetők be.

I. Regények és elbeszélések:

	Bolti ár	Leszállított ár
Carco:	Kokain 162 oldal 180 L.	66 L.
Hugo:	Izlandi Han 487 old. 400	120
König:	Szent palota 312 old. 320	130
Lemonier:	A him 199 old. 220	80
Lindberg:	Viola 181 old. 180	66
Miklós:	Madárka 152 old. 160	55
Négyek regénye 269 old.	280	90
Norris:	Az örvény 433 old. 400	120
Rebaux:	Lepketánc 192 old. 220	80
Rosny:	A föld halála 245 old. 320	66
Löns:	Ordas 207 old. 220	66
	Két arc 291 old. 300	80
Busson:	Szegény Dronte 332 old. 320	110
Baumann:	Jób 367 old. 340	110
Strobl:	Kisértetek 416 old. 320	110
Geraldý:	Ezüstlakodalom 190 old. 100	30
	Robert és Marianne 192 old. 100	30
Goethe:	Clavigo 84 old. 100	30
Szép E.:	Magyar könyv 124 old. 80	40
	Világ 64 old. 80	30
Vajda:	Sodoma és Gomorra 132 old. 80	15
Elbeszélők tára 200 old.	100	35
Ebner-Eschenbach:	Felbontatlanul 30	10
Flaubert:	Herodias 62 old. 30	10
Lakatos:	Pesti bábjáték 48 old. 30	10
Lermontov:	A démon 56 old. 30	10

II. Ismeretterjesztő művek:

Ambrus:	A kritikáról 101 old. 30	10
Sebestyén K.:	Schakespeare 191 old. 30	10
Sealsfield:	A vén squatter 141 old. 30	10
Braun Soma:	A népmese 205 old. 100	20
Grubb:	Quakkerek vallása 165 old. 100	20
Kármán:	Étika 169 old. 140	25
Leidenfrost:	Bevezetés az élettud. 121 old. 100	20
Szelényi:	Nevelés tan 104 old. 100	15
Zoványi:	Felvilágosodás 186 old. 100	20
Havas:	Értéktelenség 82 old. 100	15
Nagy:	Bevezetés a szociológiába 88 old. 100	20
Schmidt:	Az ind filozófia 120 old. 100	20
Ferenczy:	Vámpolitika 83 old. 60	15
Wells:	A művészet fejlődése 279 old. 800	320
Zoványi:	A reformáció Magyarorszá. 405 old. 400	135

III. Miniatűr könyvtár (Bibliofil kiadás):

Baudelaire:	Romlás virágai 320	130
Emőd:	Nótám, füttyöm, citerám 160	66
Flaubert:	Három mese 160	66
Gautier:	Kleopatra egy ójszakája 160	66
Geraldý:	Ezüstlakodalom 160	66
	Robert és Marianne 160	66
Hoffmannstahl:	Akárki 160	66
Kosztolányi:	Szegény kis gyermek 160	66
	Egy bus férfi panasza 160	66
Rilke:	Imádságok könyv 160	66
Rolland R.:	A szerelem és halál játéka 160	66
Schopenhauer:	A szerelem metafizikája 160	66
Schakespeare:	Szonetjei 160	66
Szomorý Dezső:	A selyemspinór 160	66
Tolsztoj:	Az élő holttest 160	66
Wagner:	Parsifal 160	66
Wlassics:	Régi fiók 160	66
Zsolt Béla:	Igaz könyv 160	66

300 lejjig a kiválasztott művek egy összegben fizetendők (vagy előfizetéssel vagy utánvétellel és portóval). 300-500 lejjig két egyenlő részletben. 500 lejen feletti megrendelésnél a vételár havi 150 le részletekben.

Részletfizetésnél az első részlet és a portó a küldeményvel lesz utánvételre. Megrendelését egy lapon az Uj Kelet könyvostályához kérjük beküldeni.